

PUČKO OTVORENO UČILIŠTE
HRVATSKI DOM PETRINJA

Iz fundusa Galerije "Krstó Hegedušić"

KRSTO HEGEDUŠIĆ

23. travnja 2020.

Sufinancirano sredstvima Ministarstva kulture RH

Predgovor

Krsto Hegedušić, slikar i grafičar rođen je 1901. godine u Petrinji. Nakon smrti oca 1909. godine vraća se s obitelji u Hlebine gdje provodi dio djetinjstva. Podravina, očev zavičaj, ostavlja veliki i neizbrisiv pečat na njegov cjelokupan život i rad.

Godine 1920. završava gimnaziju u Zagrebu, a 1926. godine Akademiju likovnih umjetnosti. Na neko vrijeme odlazi u Pariz na usavršavanje no ubrzo se vraća kući.

Bio je jedan od ključnih inicijatora i osnivača Udruženja umjetnika nazvane Zemlja 1929.godine. U udruzi je bio vrlo aktivan sve do policijske zabrane djelovanja

U Hlebinama je počeo podučavati seljake slikarstvu, te se s vremenom razvija tzv. Hlebinska slikarska škola. Na otvorenju izložbe 1931. godine u Zagrebu u sklopu izlaganja članova udruge Zemlja prvi puta promovirana je hrvatska likovna naivna umjetnost.

Krsto Hegedušić bio je politički angažiran te je u nekoliko navrata zbog svojih socijalističkih shvaćanja bio uhićivan i stavljan pod nadzor.

U časopisima i zbornicima (Književnik, Savremena stvarnost, Pečat, Ars) objavljivao je članke o likovnoj i kulturnoj problematici.

Nakon Drugog svjetskog rata, Hegedušića imenuju redovnim profesorom Akademije likovnih umjetnosti te 1950. godine dobiva naslov majstora slikara i postaje voditelj majstorske radionice za poslijediplomski studij slikarstva.

Jedan je od utemeljitelja skupine Mart 1956. godine. Član JAZU (danas HAZU) je bio od 1948. godine. Pokrenuo je časopis Bulletin Instituta za likovne umjetnosti, a također potiče osnivanje Arhiva za likovne umjetnosti i Kabineta grafike HAZU.

Njegovo prijateljstvo s Miroslavom Krležom imalo je određeni utjecaj na neke njegove radove. U tekstu Dragutina Feletara o Krsti Hegedušiću navode se Krležine riječi: „Mnogo toga što se u međunarodnom slikarstvu precjenjivalo kao likovno otkriće prije pedeset godina danas klepeće kao kostur, a Krstine slike eto nisu se ugasile“ (Flenter, 1975).

Njegova supruga Branka, Dagutinu Feletaru navodi Krstina razmišljanja o slikarima naive: „Volio je naivu jer joj je bez sumnje otac. Ali se jako srdil i bio duboko uvređen na sve ove negativne pojave u naivi vezane uz hiperprodukciju i šeft. To nemre biti dobro. Ponavljanje tema, neinventivnost, šablone, klišeji. Malo idu tri babe sim, malo u šumu, malo tam. Nema ideja. A on je vrlo mnogo cijenio pojedine kvalitetne slikare iz pravca naive, iako se s tim nazivom ovog slikarskog pravca nikad nije složio“. (Flenter, 1975.)

Dobio je Nagradu »Vladimir Nazor« za životno djelo.

Kroz majstorsku radionicu prošle su generacije slikara; Z. Keser, B.Dogan, M. Šutej, N. Koydl, Nives Kavurić Kurtović, E. Kokot, F. Kulmer, Z. Kauzlarić Atač, I. Šiško i mnogi drugi. Galerija naivnih umjetnika Hlebinske likovne škole izgrađena je i oformljena na njegovu inicijativu. Naivna umjetnost, kako zovu stvaralaštvo seljaka, vrlo je upečatljivo i osvaja na prvi pogled svojom lepezom boja i živim slikama pretežno na staklu. U Hrvatskoj je otvoren i prvi muzej naive u Zagrebu 1952. godine.

„Borba za poniženog, siromašnog, pokradenog čovjeka, to su sadržaji koji tvore djelo Krste Hegedušića“, rekao je povjesničar umjetnosti Igor Zidić na otvorenju izložbe u Galeriji Adris.

„Važna je istina koju ćete ostaviti za sobom“, citirao je gospodin Zidic Hegedušica te naglasio: „Osim što je bio ljevičar, ne treba bježati ni od činjenice da je bio ljevičar dubokog hrvatskog osjećaja te da sve to treba uvažiti i prigrliti jer je na taj način ostvario istinsko i dragocjeno djelo.“ (Glas Istre, 2011., url)

Krsto Hegedušić bio je oženjen s Brankom Frangeš, hrvatskom slikaricom, ilustratoricom, grafičkom dizajnericom. Branka Frangeš kćer je poznatog hrvatskog kipara Roberta Frangeša Mihanovića i Ženke Kopač Frangeš, žene koja je osnovala Udrugu za očuvanje seljačke umjetnosti i obrta.

Krsto Hegedušić preminuo je u Zagrebu 1975.godine.

Galerija u spomen na Krstu Hegedušića osnovana je 1987. godine. Umjetnine koje se nalaze u galeriji izlažu se na tematskim izložbama tijekom godine.

Fundus galerije podijeljen je u zbirke:

- djela hrvatskih likovnih umjetnika
- lončanice Mateja Stanešića
- fotografije i razglednice
- predmeti od obojanog stakla
- računarska grafika na prvim dokumentima Republike Hrvatske
- radovi školske djece
- umjetničke fotografije
- dokumentacija o osnivanju i povijesti Galerije i POU Hrvatski dom
- fond digitalnih i magnetskih zapisa
- fonoteka
- hemeroteka
- plakatoteka

Petrinja je bogata povijesnim događanjima, a grad je osobito poznat po likovnim umjetnicima, bilo da su rođeni, živjeli u gradu ili proveli dio života u Petrinji. Kroz izložbenu djelatnost galerije nastojimo prezentirati bogato kulturno nasljeđe, te ga sačuvati za buduće generacije.

U Galeriji „Krstu Hegedušić“ tijekom godine prezentira se preko petnaest izložbi. Izložbena djelatnost se financira sredstvima proračuna Grada Petrinje, Županije Sisačko moslavačke i Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

LITERATURA:

Dragutin FELETAR, Podravec Krsto Hegedušić : (marginalije uz jedan buran životopis), u: Podravski zbornik '75, Koprivnica, 1975, 89-94 : ilu

Glas Istre - Krsto Hegedušić u galeriji Adris (2011.) Dostupno na: <https://glasistrenovine.hr/arhiva-portala/pregled-vijesti/krsto-hegedusic-u-galeriji-adris-336744> [22. travnja 2020.]

1. Branka Hegedušić: Izbor mister Bled

2. Krsto Hegedušić: Pecar rakije

3. Krsto Hegedušić: Seosko dvorište

4. Krsto Hegedušić: Guske u dvorištu

5. Krsto Hegedušić: Čovjek koji ruli kuruzu

6. Krsto Hegedušić: Lik seljaka

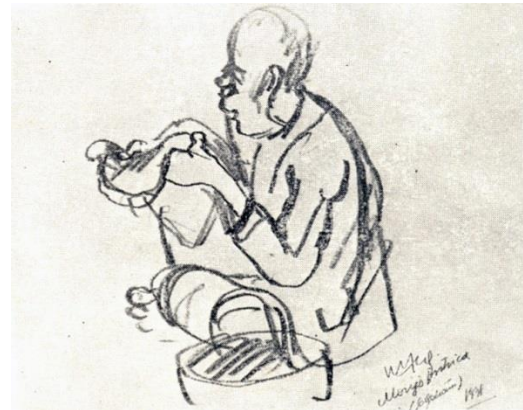
7. Krsto Hegedušić: U pokretu

8. Krsto Hegedušić: Portret majke

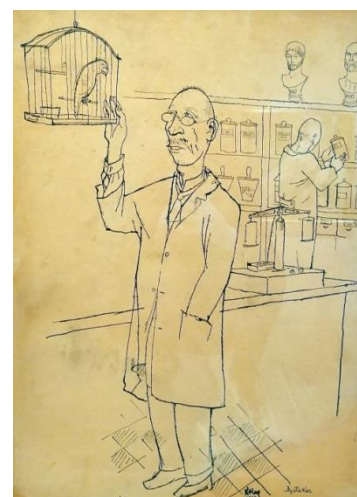
9. Krsto Hegedušić: Zeleni kader

10. Krsto Hegedušić: Bistrički bogec

11. Krsto Hegedušić: Prolječne vode

12. Krsto Hegedušić: Apotekar

Izloženi radovi:

1. Branka Hegedušić: Izbor mister Bled
2. Krsto Hegedušić: Pecar rakije
3. Krsto Hegedušić: Seosko dvorište
4. Krsto Hegedušić: Guske u dvorištu
5. Krsto Hegedušić: Čovjek koji ruli kuruzu
6. Krsto Hegedušić: Lik seljaka
7. Krsto Hegedušić: U pokretu
8. Krsto Hegedušić: Portret majke
9. Krsto Hegedušić: Zeleni kader
10. Krsto Hegedušić: Bistrički bogec
11. Krsto Hegedušić: Proljetne vode
12. Krsto Hegedušić: Apotekar

IZLOŽBA

***Nakladnik
POU HRVATSKI DOM PETRINJA***

***Za nakladnika
MILAN HERCEG***

***Urednik kataloga
JASNA CRNKOVIĆ***

***Grafička priprema
DAJANA ILIĆ***

***Tehnička postava
VLADIMIR PAVELIĆ***

***Tisak
GLASILA d.o.o. Petrinja***

***Naklada
50 komada***